

INTELIGJENCA ARTIFICIALE DHE BARAZI A GJINORE

E DREJTA E BE-së PËR BARAZINË GJINORE

TIRANË, 4-5 qershor 2026

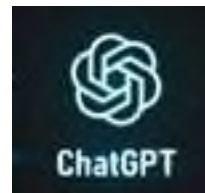
Anna Ginès i Fabrellas

Profesor i Asociuar i së Drejtës së Punës, Esade-URL

esade

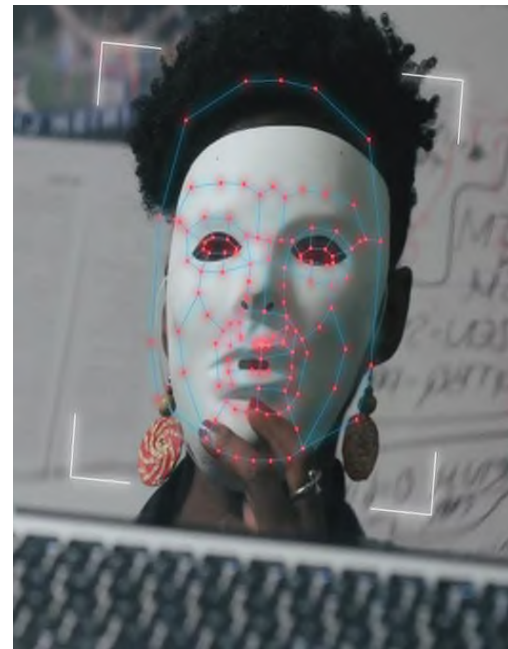
1. ANËSITË DHE STEREOTIPET

- Anësitë dhe stereotipet gjinore, racore dhe klasore në Inteligjencën Artificiale
- Kriza e diversitetit në industrinë e Inteligjencës Artificiale
- Inovacionet e korporatave

2. DISKRIMINIMI ALGORITMIK

- Anësitë algoritmike:
 - Variablat
 - Algoritmi i Deliveroo-s :
Tribunale Ordinario di Bologna
e datës 27.11.2020
 - Grupi i të dhënave
 - Mjeti i rekrutimit i Amazon
 - Sistemet e njohjes së fytyrës

2. DISKRIMINIMI ALGORITMIK

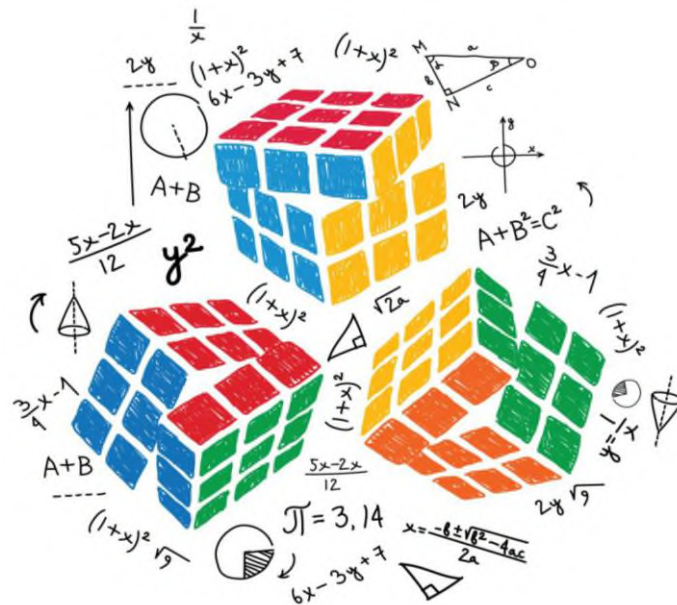
- Anësitë algoritmike:
 - Variablat ose korrelacionet përfaqësuese të identifikuara nga algoritmi
 - Algoritmi i Gild-it
- Algoritmet nuk i përmbushin premtimet e vendimeve matematikisht objektive dhe pa anësi.

3. KOMPLEKSITET E REJA

A është kjo gjë e re?

- Sistematizimi dhe zmadhimi i diskriminimeve ekzistuese.
- Shkallëzimi dhe ndikimi i tij.
- Mundësi "të reja" për diskriminim.
- Diskriminim i heshtur.
- Llogaridhënia.
- Transparenca algoritmike

4. TRAJTIMI LIGJOR

- Asnjë kategori e re ligjore
- Ligji aktual kundër diskriminimit
 - Diskriminimi i drejtpërdrejtë
 - Diskriminimi i jo i drejtpërdrejtë
 - Rëndësia e provave statistikore
 - Zhvendosja e barrës së provës

4 TRAJTIMI LIGJOR

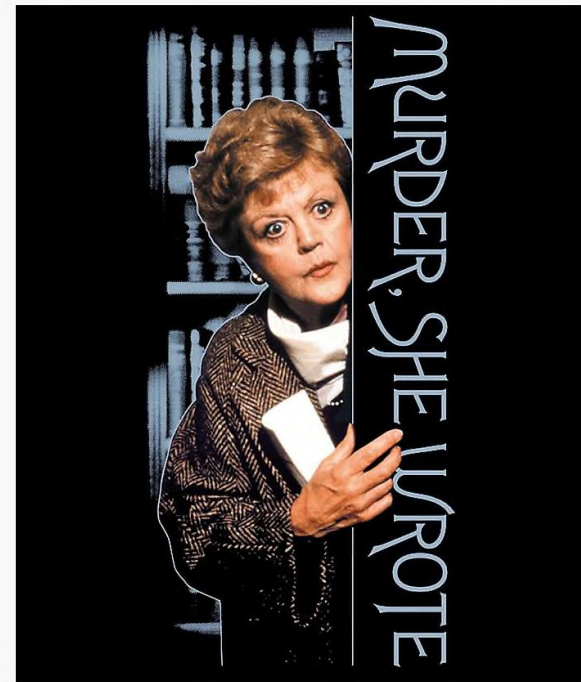
Sfidat e reja ligjore :

- Si të zbulohet dhe vlerësohet diskriminimi algoritmik në rastin e ...?
 - Algoritmet e kutisë së zezë

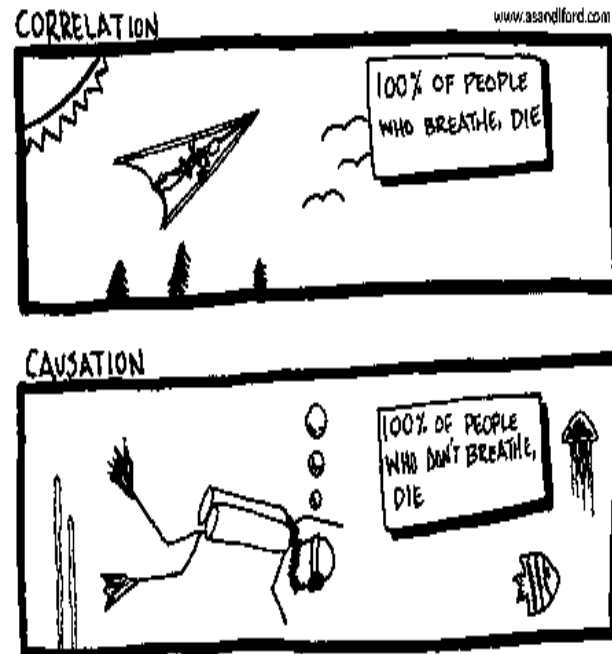
4. TRAJTIM LIGJOR

- Cilat prova statistikore mund të shërbejnë si prova *prima facie* të diskriminimit jo të drejtpërdrejtë?
 - Vendimi i ndikimit
 - Modele parashikuese: pozitive dhe negative të rreme
 - Grup të dhënash të anshme

4. TRAJTIM LIGJOR

- Cili është justifikimi objektiv i një qëllimi legjitim, të përshtatshëm dhe të domosdoshëm në diskriminimin përfaqësues??
 - Korrelacioni si justifikim?
 - Korrelacioni kundrejt lidhjes shkakësore

5. TRANSPARENCA ALGORITMIKE

- Mungesa e transparencës
 - Interesi përbashkët për të mos publikuar informacionin
 - Teknikat komplekse të të mësuarit automatik
- Asnjë qasje ose qasje e kufizuar në provat statistikore

**Mundësi të reduktuara për të
zbuluar dhe adresuar
diskriminimin në kontekstin e
Inteligjencës Artificiale**

6. KUADRI RREGULLATOR I FRAGMENTUAR

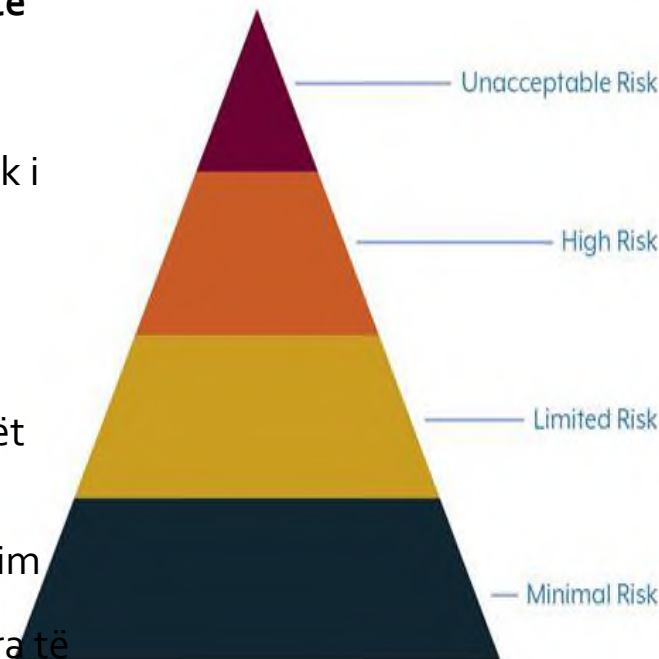
- GDPR: një kornizë e fortë, e tejkaluar nga realiteti
 - Ndalimi i vendimeve plotësisht të automatizuara me efekte ligjore ose të ngjashme (neni 22 i GDPR-së)
 - Interpretim i gjerë i përjashtimeve.
 - E drejta e kufizuar e informimit (nenet 13, 14 dhe 15 të GDPR-së)
 - Vendime plotësisht të automatizuara
 - Pa të drejta kolektive

6. KUADRI RREGULLATOR I FRAGMENTUAR

Akti i Inteligjencës Artificiale: një rregullore e re, me një objekt të kufizuar

- IA do të marrë vendime në marrëdhënien e punës = rrezik i lartë
- Detyrime ndaj ofruesve dhe zbatuesve :
 - Informacion për punëtorët dhe përfaqësuesit
 - Nuk ka detyrim për auditim
 - Vlerësime të kufizuara të ndikimit

7. RRITJA E TRANSPARENCËS DHE E LLOGARIDHËNIES

E re për një rregullore të BE-së për menaxhimin algoritmik

- Raporti i Parlamentit Evropian, dhjetor 2025
- Direktiva për punën në platformë si një pikënisje e mirë
 - Platformat dixhitale të punës janë pioniere të menaxhimit algoritmik
 - Rregullim i avancuar dhe holistik

7. RRITJA E TRANSPARENCËS DHE E LLOGARIDHËNIES

- Fokus i gjerë në teknologji: sisteme të automatizuara (të bazuara në IA dhe jo në IA)
- Të drejtat e informimit
 - Ex ante dhe ex post
 - Informacion teknik në lidhje me funksionimin e sistemit
- Më shumë pjesëmarrje e përfaqësuesve të punëtorëve
- Auditimet algoritmike të sistemeve të inteligjencës artificiale me risk të lartë dhe rezultatet e një auditimi të tillë.

**FALEMINDERIT
SHUMË!**

Project DigitalWORK
Funded by FEDER UE - Ministerio de Ciencia, Innovación y
Universidades – Agencia Estatal de Investigación
Project PID2023-146944NB-100

